

1. Postupak uzimanja uzoraka

1.1. Obrisak kože na bakterije

Uzima se sterilnim, debljim, vatenim brisom koji prethodno navlažimo u sterilnu fiziološku otopinu. Željeni dio kože pobrišemo s vaticom natopljenom u 70% alkohol i ostavimo 30 sekundi da se osuši. Laganim rotirajućim pokretima se pobriše promijenjeni dio kože.

Obrisak ždrijela, nosa, nazofarinksa, zvukovoda, spojnice oka i kože mora se dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata na sobnoj temperaturi, a u nemogućnosti transporta može se čuvati do 24 sata na sobnoj temperaturi.

Nalaz je završen za 4 radna dana, u nekim slučajevima do 7 radnih dana.

Liječnik koji je uputio pacijenta na pretragu može telefonski dobiti informaciju o porastu nakon 24 sata na telefon 653-168 od 7:00 - 15:00 h.

1.2. Obrisak rane

Obrisak rane uzima se s dva vatena, sterilna, deblja brisa. Prije uzimanja brisa, pacijenta zamolimo da oslobodi od odjeće i zavoja ranu. Sterilnu gazu navlažimo sa sterilnom fiziološkom i odlučnim pokretima istrljamo ranu da uklonimo fibrozne naslage. Ponavljamo po potrebi, a nakon svakog trljanja, polijevamo sa sterilnom fiziološkom otopinom da otplavimo površinske bakterije. Odaberemo na rani jedno mjesto koje smo najbolje očistili, po mogućnosti u centru. Tada uzmemo sterilan bris i navlažimo ga sterilnom fiziološkom otopinom te pobrišemo željeno mjesto odlučnim rotirajućim pokretima. Ponavljamo po potrebi, a nakon svakog trljanja, polijevamo sa sterilnom fiziološkom otopinom da otplavimo površinske bakterije. Odaberemo na rani jedno mjesto koje smo najbolje očistili, po mogućnosti u centru. Tada uzmemo sterilan bris i navlažimo ga sterilnom fiziološkom otopinom te pobrišemo željeno mjesto odlučnim rotirajućim pokretima. Bris odbacimo. Ponavljamo po potrebi dva do tri puta. Nakon završene toalete rane, uzmemo dva sterilna vatena brisa navlažena sa sterilnom fiziološkom otopinom i laganim rotirajućim pokretima uzmemo uzorak. Prvi bris se koristi za izradu direktnog mikroskopskog preparata, a drugi se koristi za kultivaciju te se tako moraju i vodootpornim flomasterom označiti.

Uzorak, ako se ne uzima u ambulanti Mikrobiološkog laboratorija, mora se dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata na sobnoj temperaturi, a u nemogućnosti transporta može se čuvati do 24 sata na sobnoj temperaturi. Bris s kojim se uzeo uzorak za kultivaciju uroni se u transportnu podlogu za anaerobne bakterije te se zatvori.

Nalaz je završen za 7 radnih dana.

Liječnik koji je uputio pacijenta na pretragu može telefonski dobiti informaciju o porastu nakon 24 sata na telefon 653-167 od 7:00 - 15:00 h

1.3. Obrisak uretre bakteriološki, mikološki, na *Trichomonas vaginalis*, *Chlamydia trachomatis*, *Neisseria gonorrhoeae*, *Mycoplasma genitalium*, HPV (molekularna metoda)

Uzima se nakon što pacijenta polegnemo na krevet za uzimanje uzoraka koji prethodno mora biti dezinficiran i prekriven jednokratnom kompresom. Prije uzimanja brisa uretre pacijent ne smije najmanje jedan sat mokriti niti davati ejakulat. Pacijenta se zamoli da skine donji dio odjeće i legne na stol za uzimanje uzoraka. Sa staničevinom natopljenom sterilnom fiziološkom otopinom prebrišemo vanjski dio spolovila te vizualiziramo i otvorimo ulaz u uretru te ga držimo otvorenog cijelo vrijeme uzimanja uzoraka. Laboratorijski tehničar asistira liječniku na način da dodaje briseve navlažene sterilnom fiziološkom otopinom. Uzimaju se brisevi traženi na uputnici prema slijedećem redoslijedu: bris za *Chlamydia trachomatis/Neisseria gonorrhoeae/Mycoplasma genitalium/Trichomonas vaginalis/HPV*, bris za aerobne bakterije, za gljive i na kraju za *Mycoplasma hominis* i *Ureaplasma urealyticum*.

Bris na *Chlamydia trachomatis/Neisseria gonorrhoeae/Mycoplasma genitalium/Trichomonas vaginalis/HPV*, se uzima iz tvornički pakiranog seta i taj bris se nakon uzimanja stavlja u transportnu podlogu, prelomi na zadanom mjestu i podloga se dobro začepi.

Bris na aerobne bakterije se uzima sterilnim, tankim, savitljivim brisom.

Bris na *Mycoplasma hominis* i *Ureaplasma urealyticum* se uzima sterilnim, tankim, savitljivim brisom koji se ispere u transportnoj podlozi nakon čega se bris odbaci u kantu za infektivni otpad.

Ako se uzorak brisa uretre na bakterije ne uzima u ambulanti Mikrobiološkog laboratorija, mora se dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata na sobnoj temperaturi, a u nemogućnosti transporta može se čuvati do 24 sata na sobnoj temperaturi.

Nalaz brisa uretre na *Chlamydia trachomatis/Neisseria gonorrhoeae/Mycoplasma genitalium/Trichomonas vaginalis* je završen za 4 radna dana. Nalaz brisa uretre na HPV je završen za 10 radnih dana.

Nalaz brisa uretre na bakterije je završen za 4 radna dana, iako je veliki postotak nalaza završen za 2 radna dana.

Nalaz brisa uretre na gljive je završen za 6 radnih dana.

Liječnik koji je uputio pacijenta na pretragu može telefonski dobiti informaciju o porastu nakon 24 sata na telefon 653-167 od 7:00 - 15:00 h.

1.4. Ekspimat prostate bakteriološki i mikološki

Uzorak se uzima u specijalističkoj urološkoj ambulanti u sterilnu posudu s navojem. Prije uzimanja uzoraka pacijent mora oprati spolovilo sa sapunom i vodom, dobro isprati i osušiti. Prije uzimanja uzorka pacijent izmokri urin prvi mlaz (5-10 ml) u sterilnu posudu sa navojem i taj uzorak se označi sa "Uzorak 1". Nakon toga pacijent izmokri urin srednji mlaz (5-10 ml) u sterilnu posudu sa navojem i taj uzorak se označi sa "Uzorak 2". Tada se izmasira prostata digitorektalno i nekoliko kapi sekreta se pusti u sterilnu posudu na navoj i taj uzorak se označi sa "Uzorak 3".

Nakon toga se pacijent izmokri (3-5 ml) u sterilnu posudu na navoj i taj uzorak se označi sa "Uzorak 4".

Ovakav način uzimanja uzorka se primjenjuje i za pretragu na *Mycoplasma hominis* i *Ureaplasma urealyticum* i kada se uzorak dostavi, laboratorijsko osoblje će uzorak staviti u transportnu podlogu za urogenitalne mikoplazme.

Uzorak se mora dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata na sobnoj temperaturi, a u nemogućnosti transporta može se čuvati do 24 sata na 4 ° C.

Nalaz bakteriološke pretrage je završen za 4 radna dana, iako je veliki postotak nalaza završen za 2 radna dana.

Nalaz mikološke pretrage je završen za 6 radnih dana.

Liječnik koji je uputio pacijenta na pretragu može telefonski dobiti informaciju o porastu nakon 24 sata na telefon 653-167 od 7:00 - 15:00 h.

1.5. Bris vulve i vagine bakteriološki i mikološki

Pacijentica za bris vulve legne na ginekološki stol, liječnik jednom rukom razmakne velike usne i sterilnom staničevinom namočenom sterilnom fiziološkom otopinom prebriše spolovilo od gore prema dolje. Tada uzima bris sterilnim vatenim brisom laganim rotirajućim pokretima.

Bris vagine se uzima na isti način samo se sterilni vateni bris uvede u vaginu. Uzorak se mora dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata na sobnoj temperaturi, a u nemogućnosti transporta može se čuvati do 24 sata na sobnoj temperaturi.

Nalaz je završen za 4 radna dana, iako je veliki postotak nalaza završen za 2 radna dana.

Nalaz mikološke analize je završen za 6 radnih dana.

Liječnik koji je uputio pacijenta na pretragu može telefonski dobiti informaciju o porastu nakon 24 sata na telefon 653-167 od 7:00 - 15:00 h.

1.6. Strugotine noktiju i kože na dermatofite

Uzima se sterilnim jednokratnim skalpelom u sterilnu petrijevu posudicu. Pacijenta treba prije uzimanja strugotina pitati da li je tretirao promijenjeno područje antimikotičnim sredstvima zadnjih 3 do 5 dana. U slučaju pozitivnog odgovora, treba ga upozoriti da radi toga možemo dobiti lažno negativan nalaz te ga uputiti da se vrati na pretragu kada prođe navedeno razdoblje.

Ako pacijent nije koristio nikakva antimikotična sredstva u navedenom periodu, možemo pristupiti uzimanju uzoraka. Pacijenta se zamoli da oslobodi promijenjeni dio tijela. Prema potrebi može sjesti na stol za uzimanje uzoraka koji je prekriven staničevinom. Inspekcijom utvrdimo koji dio tijela izgleda najtipičnije te skalpelom ostružemo pazeći da ne ozlijedimo pacijenta. Stružemo u praznu, sterilnu petrijevu posudu. Uzmemo *mycoline* podlogu i tamnijom stranom, a zatim svjetlijom pokupimo materijal iz sterilne petrijeve posudice. Dio materijala ostavljamo u posudici za izradu nativnog mikroskopskog preparata. Nakon izvođenja postupka, pacijenta upozorimo da će nalaz biti gotov za tri tjedna.

Uzorci za mikološku analizu se moraju dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija do 24 sata na sobnoj temperaturi.

Nalaz mikološke pretrage kože i kožnih adneksa je završen za 21 dan.

Liječnik koji je uputio pacijenta na pretragu može telefonski dobiti informaciju o porastu najranije za 7 dana na telefon 653-168 od 7:00 - 15:00 h.

1.7. Urin bakteriološki, parazitološki i mikološki

Potrebno je uzeti prvi jutarnji urin, srednji mlaz.

Da bi se spriječilo zagađenje uzorka s bakterijama koje su normalna flora kože i spolnog sustava, mora se prije uzimanja uzoraka napraviti kvalitetna toaleta.

Prije prvog mokrenja ujutro, poželjno je istuširati se ili oprati spolovilo sa vodom te obrisati se čistim ručnikom.

Žene trebaju razmaknuti velike usne te prvi mlaz urina izmokriti, a srednji mlaz urina uhvatiti u sterilnu posudu na navoj.

Muškarci trebaju podići prepucij, prvi mlaz urina izmokriti, a srednji mlaz urina trebaju uhvatiti u sterilnu posudu na navoj.

Dovoljno je 5-10 ml urina.

Urin iz vrećice uzima se kod male djece koja ne mogu sama mokriti.

Sterilna vrećica za sakupljanje urina može se dobiti na šalteru Mikrobiološkog laboratorija ili kupiti u ljekarni.

Spolovilo i kožu oko spolovila kod djeteta treba dobro oprati sa vodom te osušiti. Na suhu kožu, nalijepiti vrećicu i ostaviti je barem sat vremena.

Vrećicu sa urinom nakon toga odlijepiti i dostaviti na šalter Mikrobiološkog laboratorija.

Urin bakteriološki kod pacijenata koji imaju trajni kateter uzima se prilikom zamjene katetera ili punkcijom katetera nakon dezinfekcije. Urin se ne smije uzimati iz spremnika (vrećice) urina.

Urin bakteriološki dobiven jednokratnom kateterizacijom uzima se kod djece u slučaju nemogućnosti da se dobije uzorak na drugi način.

Urin bakteriološki dobiven suprapubičnom punkcijom uzima se u strogo određenim prilikama kada na drugi način nije moguće doći do uzorka. Uzima se punkcijom kroz kožu nakon pravilne dezinfekcije.

Urin bakteriološki dobiven iz urostome: Uzima se nakon operacija. Urostoma se mora dezinficirati i odgovarajućim kateterom otpustiti prvi mlaz urina.

Urin treba donijeti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata od uzimanja. U slučaju produženog transporta, urin se može čuvati do 24 sata na 4°C.

Nalaz bakteriološke pretrage urina završen je za 4 radna dana, iako je veliki postotak nalaza završen za dva dana.

Nalaz parazitološke pretrage je završen istog radnog dana.

Nalaz mikološke analize završen je za 6 radnih dana:

Nakon 24 sata liječnik koji je uputio pacijenta može dobiti informaciju o porastu mikroorganizama na broj telefona 042/653-167 od 7:00 - 15:00 h.

1.8. Urin na *Chlamydia trachomatis*/*Neisseria gonorrhoeae*/*Mycoplasma genitalium*/ *Trichomonas vaginalis*, (molekularna metoda)

Potrebno je uzeti prvi jutarnji urin, prvi mlaz.

Da bi se spriječilo zagađenje uzorka s bakterijama koje su normalna flora kože i spolnog sustava, mora se prije uzimanja uzoraka napraviti kvalitetna toaleta.

Prije prvog mokrenja ujutro, poželjno je istuširati se ili oprati spolovilo sa vodom te obrisati se čistim ručnikom.

Žene trebaju razmaknuti velike usne te prvi mlaz urina uhvatiti u sterilnu posudu na navoj.

Muškarci trebaju podići prepucij te prvi mlaz urina uhvatiti u sterilnu posudu na navoj.

Za dobro izvođenje pretrage potrebno je 15 - 20 ml urina.

Urin treba donijeti na šalter Mikrobiološkog laboratorija unutar 2 sata od uzimanja. U slučaju produženog transporta, urin se može čuvati do 24 sata na 4°C.

Nalaz je završen je za 4 radna dana.